

'Gij geheel anders'

Zondag 1 augustus, 7^e van de zomer, 9^e na Trinitatis

Geref. Kerk Sliedrecht

Bijbellezingen voor deze zondag:

Deuteronomium 10:12

Efeziërs 4:17-24

Geliefde gemeente,

In het stukje uit de Efezebrief dat vanmorgen werd voorgelezen, gaat Paulus, op wiens naam deze brief staat, de overstap maken naar het dagelijkse leven van de christenen in Efeze en omgeving.

In het begin van hoofdstuk 4, daaraan voorafgaand, werkt Paulus daar naar toe, en ik wil de stappen die hij daar zet toch even met u langs gaan, om dan weer terug te komen en te eindigen met het gedeelte dat vandaag op het zondagse leesrooster staat: Efeziërs 4:17-24. Bij elkaar zijn het dan drie stukjes in de preek: (1) eerst hoe hij de verbinding legt met de eerste drie hoofdstukken, (2) dan hoe de gemeente, de kerk fungeert in de training en toerusting van gemeenteleden en (3) dan voorgelezen gedeelte van vanmorgen.

(1). We beginnen bij Efeziërs 4 vers 1. Daar sluit Paulus aan bij de eerste drie hoofdstukken van zijn brief. In die drie hoofdstukken ging Paulus al lofprijzend en biddend met de gemeente na, waar ze ook al weer vandaan zijn gekomen, hoe ze geworden zijn wat ze zijn en wat dat betekent. Dan begin je bij het initiatief van God, die al voor wij er nog maar waren, zijn gedachten van heil in plannen van schepping en verlossing heeft vervat. En dan kom je vanzelf bij Jezus Christus en wat Hij deed, als de centrale geste-van-liefde van God, voor zijn wereld en voor de mensen van alle tijden. Vervolgens komen het werk van de Heilige Geest en de vorming van de éne heilige katholieke kerk in het vizier: de manier waarop het bruggen bouwen van God verder gaat, de tijd in, ten miste als het goed

is. Ik kom daar wat die kerk betreft nog wel even op terug, ook vandaag weer.

Paulus start hoofdstuk 4 in het Grieks met de woorden: *parakaloo oun*. Dat zijn twee woorden: *parakaloo* en *oun*. Dat *oun* betekent 'dus', 'derhalve'. In onze vertaling vertaald als 'dan ook'. Soms is het goed om niet over de kleine woordjes heen te lezen. In Romeinen 12 doet Paulus het zo. Hij zegt daar: met een beroep op Gods barmhartigheid vraag ik jullie om je leven als een offer van God in zijn dienst te stellen. En dan gebruikt hij precies hetzelfde woord: *parakaloo*. En ook daar grijpt hij terug: met een beroep op Gods barmhartigheid, met een beroep op wat God al heeft gedaan en al heeft gegeven.

En wat is dan dat '*parakaloo*'? Is dat 'vragen', of is het 'dringend vragen' zoals het in onze vertaling van vandaag is weergegeven. Of is het 'vermanen', zoals het in de NBG vertaling van 1951 stond, of is het 'zo bid ik u dan', zoals de Statenvertaling het heeft?

Maar wat van belang is in ieder geval: Paulus gaat ons iets voorhouden over onze handel en wandel, over onze praktisch levensstijl, maar dan verbindt hij dat dus rechtstreeks aan wat God voor ons heeft gedaan en doet. Dat wil dus zeggen: jij kunt niet als christen over de inrichting van jouw leven nadenken, zonder je voortdurend te realiseren: wat het betekent het eigenlijk (a) dat ik het leven van God heb ontvangen, (b) dat ik weet heb gekregen van Gods genade, die elke dag mijn leven een nieuwe grond geeft en (c) dat ik verbonden ben door God aan een wereld waar ik deel vanuit maak en aan anderen om mij heen en (d) dat ik deelgenoot ben geworden van een belofte die tot voorbij mijn aardse bestaan strekt?

Dat zijn vier dingen die er absoluut toe doen, als ik als christen nadenk over mijn leven. Lekker belangrijk allemaal, wat voor mij voorop leek of lijkt te staan. In welk perspectief komt dat eigenlijk te staan in het Licht van God? Je kunt dat niet loskoppelen. Zo van: hier heb ik mijn dagelijks leven met zijn

wetmatigheden, prioriteiten en doelstellingen, en hier heb ik het leven met God, in de kerk en in mijn eigen geestelijke beleving of in mijn stille tijd, in de afgezonderde momenten. En die hebben alle twee zo hun eigen leven.

Dat is wel zoals het leven zich in onze tijd voor veel mensen lijkt te ontwikkelen. Dus zo raar is het niet: leven in fragmenten of vloeibaar leven, zo noemt een bekende socioloog¹ dat. Alsof je identiteit zich in allerlei verschillende kringen afspeelt en dat je dus moet aanpassen aan steeds andere omgevingen, kringetjes en netwerken waarin je je beweegt. En dan zou geloven iets voor de vrije tijd zijn, op zondag, of op de momenten dat je iets samen doet met kerkmensen.

Maar dat is niet de bedoeling. Want het Evangelie, de boodschap van God, is waarlijk integrerend, holistisch, gericht op heel ons leven: het zuurdesem doortrekt het gehele brood.

En wat doet Paulus nu als hij zijn gemeente, zijn mensen toespreekt, met dat *parakaloo*? Welnu, hij doet hetzelfde als wat van de Heilige Geest wordt gezegd. Die word immers door Jezus de Parakleet genoemd (je hoort hetzelfde woord er in hèn, *parakaloo*, *parakleet*), de Trooster, de Raadsman, de Inspirator en de Stimulator.

Dus wat Paulus doet is de ware pastorale prediking: dat jij wordt gestimuleerd, aangevuurd, uitgenodigd, aangespoord (1) om tot geloof te komen als je er nog buiten staat en (2) om het geloof in heel je leven toe te passen als je de eerste stappen hebt gezet.

Ik vraag jullie, ik vermaan jullie, ik bid jullie, ik dring er bij jullie op aan. Dat is dus wat hij schrijft. En dat doe ik nu vandaag hier in Sliedrecht dus ook maar: bij u en jullie. En ik betrek me zelf daarbij in, want ik ben nu wel even prediker, dienaar van het Woord, herder en leraar, met ambtskleding aan om ook nog een beetje zichtbaar te maken, dat ik hier niet

---

¹ Bedoeld wordt: Zygmunt Bauman, [Zygmunt Bauman - Wikipedia](#)

maar als meneer Jos wat sta te praten, maar voor dat alles is een prediker ook zelf eerst luisteraar, en ik zit als het ware ook onder het gehoor van de apostel als hij zegt: lieve gemeenteleden, jong en oud, of gasten of meelevendenden bij deze gemeente, hier aanwezig in de kerk of misschien verbonden via internet: ga de weg die past bij de roeping die je hebt ontvangen.

En misschien zeg je nu wel: maar ik heb nog nooit zo'n roeping gekregen. Die brief is kennelijk aan mijn brievenbus voorbij gegaan. Van wie moet ik dan een bericht gekregen hebben?

Okay. Ik weet natuurlijk niet hoe dat zit in jouw leven, als je dat gevoel hebt. Of dat je het nooit echt gehoord hebt, of dat je te weinig echt geluisterd hebt. Maar wil je dan nu even een momentje echt luisteren. Er is een christelijk liedje dat gaat zo: Jezus die langs het water liep, en Simon en Andreas riep, om zomaar zonder praten hun netten te verlaten. Hij komt misschien vandaag voorbij, en roept ook ons, roept jou en mij, om alles op te geven en trouw Hem na te leven (Gezang 531, Lb 2013).

Nou, laat dat 'misschien' maar weg: Hij roept vandaag jou en mij, trouw Hem na te leven.

Paulus zegt in een andere brief die hij schreef: wij zijn gezanten, predikers, getuigen, ambassadeurs, vertegenwoordigers van Christus. God doet door ons zijn oproep: namens Christus vragen wij: laat je met God verzoenen (2 Kor 5:20).

En als je dan de eerste stap hebt gezet, zet dan ook de volgende, schrijft hij nu aan de gemeenteleden in Efeze: ga de weg die past bij jouw roeping, namelijk verzoend te leven met God en Jezus te omarmen als degene die dat mogelijk maakt. En weet je wat hij dan als eerste aanstipt voor onze levensstijl: wees steeds bescheiden, zachtmoedig en geduldig, en verdraagt elkaar in de liefde, en span je in om door de samenbindende kracht van de vrede de eenheid te bewaren die

de Geest van God jullie geeft, met name in de kerk, maar ook daarbuiten. Dus dat is: doorgaan met bruggen bouwen, waar God in en door Jezus Christus mee begonnen was.

(2). En dan komen we bij de kerk, als oefenplaats, als eerste gemeenschap om dat in de praktijk te brengen. Het tweede deel van de preek. Helaas is het met die eenheid in de kerk niet fraai gesteld, bijna 2000 jaar later. Maar Paulus zegt dan ook: span je er voor in die te bewaren. Houdt vrede met alle mensen, voor zover het van u afhangt, zo kan hij elders schrijven. Besef dat de Kerk een wereldwijde beweging is en breder dan alleen je eigen dorp en je eigen richting en houdt het onderlinge gesprek gaande.

Vervolgens legt de apostel in de versen 7 tot en met 16 uit hoe het dan in de kerk werkt. Hij sluit aan bij een tijdgenote Joodse uitleg van Psalm 68 waarbij het omhoog gaan en het neerdalen werd toegepast op Mozes. Mozes ging de berg Sinaï op en kwam terug met de tien geboden. Maar meer dan Mozes is nu hier: Jezus. Ook Hij steeg op, meer dan Mozes en ook Hij daalde weer neer, en wel in het komen van de Heilige Geest. Het is dan ook Pinksterfeest op het Joodse Wekenfeest als het verbond van de Sinaï wordt herdacht. Maar als vervulling van de wet zijn er nu gekomen de genade, de Geest en het geloof, waarin alle gemeenteleden delen om er hun bijdrage mee te leveren aan de opbouw van Gods gemeente, de kerk.

En in dat geheel zijn er ook wel bijzondere diensten, zoals apostelen, profeten, evangelisten, herders en leraren en elders noemt Paulus uitgebreidere rijtjes. Het zijn, de ambtsdragers, pastores, bisschoppen, dominees, pioniers, kerkelijk werkers, maar zij zijn er om de gemeente, om alle gemeenteleden samen, alle heiligen, noemt de apostel dat, om ons dus, toe te rusten tot hun leven in dienstbaarheid. Om samen ook te groeien naar een stabiel en volwassen bestaan als christenen en als kerk. Zodat je je ook niet zo gauw afleiden door de verwarring der tijden, maar blijf je de weg gaan die past bij je roeping. Dat was even hoofdstuk 4 tot vers 17.

(3). En dan komen we op het laatste stuk van de preek: het voorgelezen bijbelgedeelte van vandaag. Wat hij doet is contrasteren. Als je samen groeit in een leven van christelijke dienstbaarheid, wat is het dan vooral niet? Om dat uit te laten komen schetst Paulus het heidenleven, zoals hij dat ziet. Dat doet hij overigens niet om via een paar jij-bakken naar de mensen buiten de kerk, mooi achterover te leunen. Zo van: kijk die arme heidenen nou toch, die er maar een grote puinhoop van maken. Dan wij tenminste, als christenen of vroeger: wij als gereformeerden.

Nee, dat Paulus in zijn brieven daar steeds het nodige werk van maakt, om nog eens te schetsen hoe het ook goed mis kan zitten in een mensenleven, is naar mijn overtuiging niet omdat hij de vrome zondeprediker uit wil hangen, maar omdat hij heel goed beseft dat trekkracht van een ego-gedreven bestaan en van een nihilistische, materialistische, hèdonistische en consumentistische zingeving veel groter is, ook op ons, dan wij misschien waar willen hebben.

Opvallend is dat het woord 'heiden' in de vertaling van 2004 nog is blijven staan. Wij vinden dat inmiddels niet zo'n fijn woord meer. Het schept veel te makkelijk een afstand. In de Bijbel Gewone Taal is het vertaald met 'ongelovigen', maar ook dat lijkt ons al gauw wat kort door de bocht. Wat zijn dat eigenlijk, 'ongelovigen': zijn dat niet-kerkleden? Of zijn het ook mensen van de kerk, maar niet bekeerd of nog niet bekeerd, zoals ze van zichzelf en van elkaar in veel zware kerken vinden? En zijn dan de gelovigen, de kerkleden, als je maat gedoopt bent? Maar dan ook iedereen die in de kaartenbakken van enig genootschap staan, maar nooit een kerk van binnen zien en er niks aan doen? En: zijn alle ongelovigen, of niet-christenen en heidenen dan alleen maar een morele ramp, terwijl kerkmensen en christenen daarentegen voorbeeldige mensen zouden zijn? Was het maar waar. Op menig punt is de wereld de kerk soms tot een beschamend voorbeeld.

Dan toch maar het woord 'heiden', want de 'heiden' zit ook altijd nog wel ergens in ons hart: vervreemd van een leven met

God noemt Paulus dat. En als dat in een periode van je leven weer toeslaat, ben je al gauw ego-gedreven, gericht op genieting en bevrediging van eigen begeerten en lusten, en is de wereld en is de ander, voor zover ze niet jou ten dienste staan, ver weg. Ach zover staat dat niet af van onze huidige maatschappij, waar ook wij volop in adem halen. En hoe immuun zijn wij daar nu helemaal voor?

Maar zo hebben jullie Christus niet leren kennen, zegt Paulus. Jullie hebben toch onderricht over Hem gekregen, zegt hij.

Paulus gebruikt hier woorden die niet slechts slaan op een cognitief kennen of een theoretisch leren, maar om een kennen van harte, zoals de Bijbel daar over kan spreken, God die ons kent, Adam die Eva kent, de goede herder die zijn schapen kent, het kennen van de liefde, en wat het onderricht en het leren betreft, gaat het om het inoefenen van een praktische levensstijl.

In de vorige NBG-vertaling stond zo treffend: 'gij geheel anders'. Dat is een mooie slogan voor een christelijke opwekkingsmeeting. Maar het is in de nieuwere vertalingen gesneuveld, omdat het er gewoon zo niet staat. Maar het is wel de strekking. Als er een verbinding komt met Jezus, dan moet dat leiden tot een dagelijks vernieuwing van ons bestaan. Want we zijn er nooit klaar mee, wat dat betreft. We zijn er wel wat betreft onze band met God en met Jezus als onze Heer, dat mag vastliggen in het werk van God. En wie in Christus is, is een nieuwe schepping. De nieuwe mens ligt als het ware klaar om als een kledingstuk door ons gedragen te worden. In rechtvaardigheid en heiligheid.

Maar dan moet je daar wel elke dag weer werk van maken. Worden wie je bent. Bidden èn werken. Uw wil geschiede, uw koninkrijk kome, vergeef ons onze schulden, leid ons niet in verzoeking. En dat breng je dan in de praktijk door elke dag je levenshouding en je levenspatronen weer eens een beetje bij te stellen, als dat nodig is. Door de zogeheten 'oude mens', de heiden in mij, steeds weer een halt toe te roepen, en door de

'nieuwe mens', de praktische christen die ik door Gods genade ook mag zijn, telkens weer tevoorschijn te laten komen. Die geroepen was om Hem trouw na te leven, weet je nog wel, dat christelijke liedje?

Welnu, ik roep jullie op, geliefde christenen van Sliedrecht en omgeving, met een beroep op de barmhartigheid van God, dat jullie mogen wandelen, op de weg van het dagelijks leven, waardiglijk, passend bij, de roeping met welke jullie geroepen zijn.

Amen

Zingen: Gezang 974:1,2 ('Maak ons uw liefde, God...')